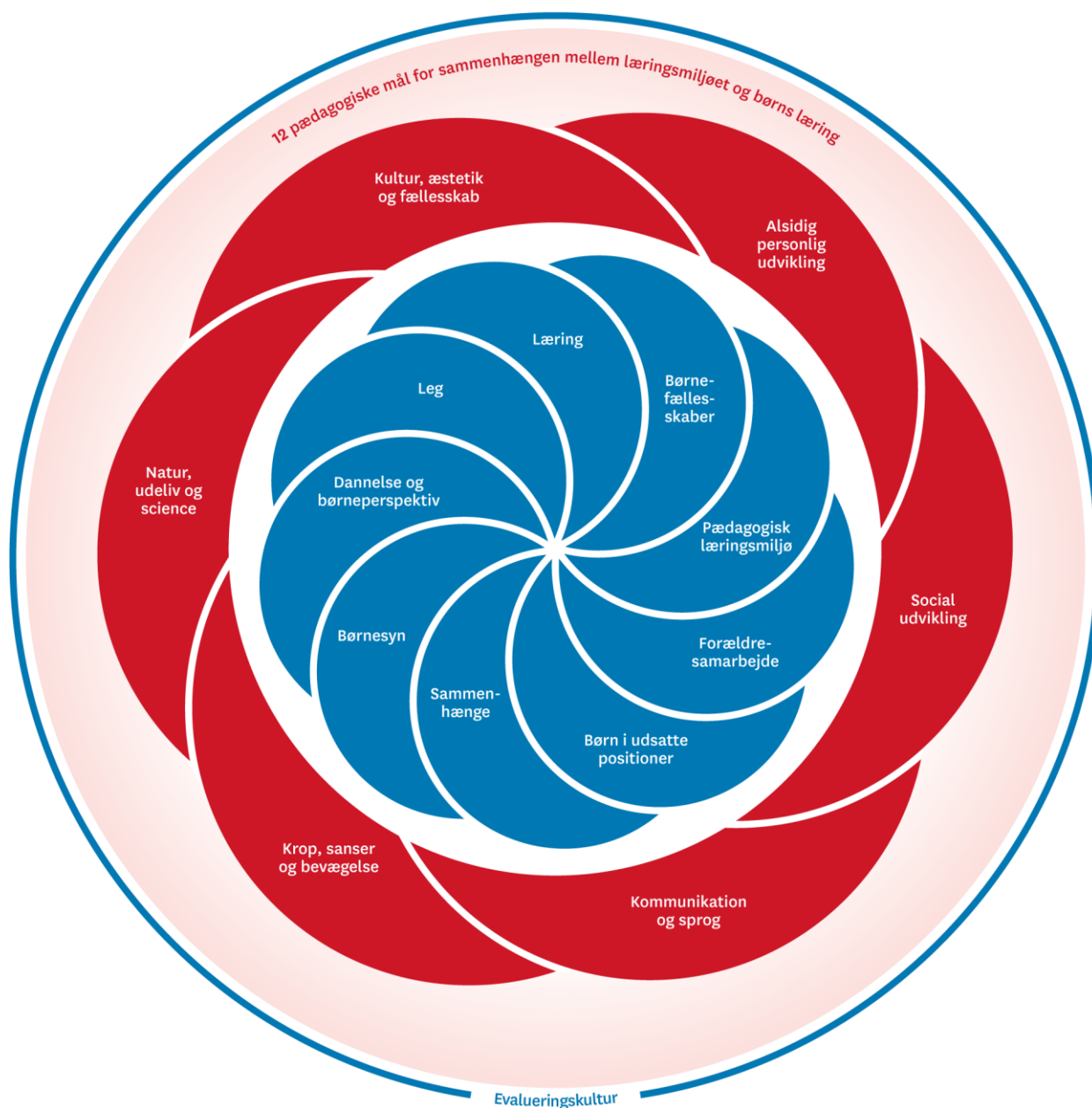

Pædagogisk læreplan for Himmelbuen 2019

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Himmelbuen er et hus der rummer ca. 44 vuggestuebørn og 44 børnehavebørn og 22 medarbejdere, en madmor og en gårdmand, som vi har tre dage om ugen. Vi er en multikulturel intuition hvor mangfoldighed, fællesskab og rummelighed vægtes højt.

Vi sætter liv og aftryk i vores hus, som blev tegnet i 1934 af den dengang berømte arkitekt Edvard Thomsen. I dag – 85 år senere - fremstår huset udadtil som et slidt hus, der trænger til en kærlig hånd. Men det gør ånden ikke!

Når du træder ind i Himmelbuen, vil du opleve en personalegruppe, der brænder for at give vores børn den bedst mulige hverdag med fokus på børnenes trivsel og udvikling. Du vil rent fysisk også kunne se, at vi har indrettet os med pædagogiske læringsrum i alle stuer, som er fordelt på 3 etager.

I stuen holder børnehaven til hvor der er ca. 22 børn på hver stue. Her ligger også kontoret og køkkenet, hvor Dora, vores madmor, laver frokost og eftermiddagsmad til hele huset.

Man kan bevæge sig op på 1. & 2. sal enten via elevator eller via trappeopgangen. Hvis du vælger trappeopgangen, vil du kunne se en masse figurer der er malet af forældregruppen og som stimulerer til samtale og sprogudvikling, da børnene oftest bliver optaget af de mindste detaljer. Så giv dig god tid, når du går op ad trapperne.

Når børnene er blevet så store, at de skal til at starte i SFO og skole, har vi arbejdet med at børnene kan sige om sig selv:

- *Jeg ved hvad jeg kan*
- *Jeg ved hvad jeg vil*
- *Jeg ved at jeg tør*
- *Og jeg er en betydningsfuld del af et fællesskab*

Som medarbejder i Himmelbuen møder vi barnet ved at:

- *Vi er nysgerrige og følger barnets spor. vi går foran, bagved og ved siden af. Vi udfordrer og sætter rammer for leg og læring.*

Man kan sige, at den måde vi møder børnene på, er fundamentet. Dette fundament har betydning for hvordan vi når i mål med at børnene bliver selvstændige, nysgerrige individer med mod på livet og på fællesskaber.

Nogle gange skal det pædagogiske personale tage initiativer og være aktive kulturbærere, andre gange skal personalet reagere på børnenes initiativer, træde ind i dem og deltage i dem, og atter andre gange skal de voksne holde sig tilbage og give plads til børnenes egne erfaringer, meninger og betydninger.

Uanset grundposition handler det om at afklare forholdet mellem at støtte, udfordre og guide børnene.

Derudover er det væsentligt, at det pædagogiske personale har en bevidsthed om børnenes individuelle læringsstile, da det er betydningsfuldt for børnenes opbygning af identitet og udvikling af selvværd, at vi møder og accepterer børnene, der hvor de er, og som dem de er, da vi alle er forskellige og har forskellige læringsstile. At tage udgangspunkt i det enkelte barn, som et unikt menneske hører med til vores menneskesyn, som er udgangspunktet for opbygningen af vores pædagogiske praksis og som har stor betydning for at kunne indgå i og udvikle fællesskaber. Du kan læse mere om vores menneskesyn senere i dette dokument.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

BØRNESYN/MENNESKESYN

Vi skal alle behandles og anerkendes for dem vi er og ikke kun for det vi gør. Man kan sige, at vi bestræber os på at have en anerkendende tilgang i mødet med vores medmennesker – store som små. Derfor vælger vi at kalde det et menneskesyn og ikke blot et børnesyn.

I hverdagen betyder dette, at Himmelbuens voksne er oprigtige voksne, der bestræber sig på at være lydhøre og arbejder ud fra, at mennesket (fremover skriver vi barnet, men det kan ligeså godt være en voksen) i sit udgangspunkt har en positiv intention, selvom selve barnets handling umiddelbart kan fremstå negativt og evt. uhensigtsmæssigt i forhold til andre. Det er derfor vigtigt for os, at vi, i enhver given situation, arbejder med, for et kort øjeblik, at kunne se, hvorledes verden ser ud med den andens øjne. Dette giver os mulighed for at sætte ord på barnets oplevelser, intentioner, handlinger og følelser uden en vurdering heraf. På den måde, vil barnet både opleve sig forstået og blive set som den person det er med de positive intentioner, der ligger til grund for handlingerne. Barnet vil herefter være mere åbent for også at se verden gennem andres øjne og tage imod forslag til handlingsalternativer.

Når vi er nysgerrige og giver opmærksomhed og anerkender, skaber vi bevægelse og udvikling – for på samme måde som alle levende vækster vender sig mod solen, vil mennesket store som små, vende sig mod energien eller opmærksomheden.

LÆRING

Læring foregår alle vegne, altid - hele livet igennem både på godt og på ondt.

Der forekommer læring i alle afkroge af hverdagslivet i dagtilbuddet. Det er desuden vigtigt at være opmærksom på, både at læring ofte foregår i relationer, men også kan foregå, når børn leger eller udforsker verden på egen hånd.

Børns læring sker i de fysiske og psykiske rammer hverdagslivet danner, og læringen sker i både spontan opståede situationer, samt ved planlagte aktiviteter og oplevelser. Derfor bliver institutions læringsmiljø et centralt aspekt for hverdagslivets læringspotentiale.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der ikke altid er lighedstegn mellem det, vi som voksne i en situation gerne selv vil lære eller planlægger at børnene skal lære og så det børnene og vi selv rent faktisk lærer eller får med sig i situationen. Børnene kan have lært noget helt andet, end det vi havde forestillet os. Så læring kan både være tilsigtet, men også utilsigtet. Derfor er det væsentligt, at vi forholder os reflekterende til vores pædagogiske praksis for at være undersøgende, nysgerrige og videreudvikle de læringsmiljøer, vi bygger op om børnene og os selv.

Derudover er alle mennesker forskellige og har forskellige sansemæssige disponeringer og er derfor også forskellig i deres tilgang til læring. Mens nogle er særlig visuelt orienterede, er andre f.eks. auditivt orienterede, men generelt set er den taktile sans, berøringssansen meget stærk hos småbørn. De lærer ved at være i direkte omgang med og kunne mærke og afprøve i praksis. Læring gennem handling er et kardinalpunkt for børn at tilegne sig erfaring og viden på.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelse er tæt forbundet med et livssyn og samfundstænkning. Det er tidsmæssigt og kulturelt bundet, hvordan man ønsker at mennesker skal opføre sig. Dannelse siger noget om, hvordan vi vil være sammen og hvad vi synes hører med til et godt liv. Livsværdier og etik er væsentlige elementer. Dannelsen er en samfundsmæssig og kulturel proces, hvor barnet via interaktion med omverdenen og gennem sin egen aktive virksomhed virker forandrende på kulturen. Barnet tilegner sig ny forståelse og nye holdninger som er forandrende for det selv.

I begrebet dannelse indgår der flere elementer – f.eks. egen virksomhed: Der er først tale om dannelse, når barnet via sin egen aktive virksomhed og frivilligt har tilegnet sig kundskaber, hvorved disse er blevet en del af barnets personlighed.

Dannelse handler om barnets alsidige personlighedsudvikling. Man kan have megen viden og uddannelse, men dannelse handler om viden og personlige erfaringer. Man bliver ikke dannet bare ved at kunne noget udenad.

Hvad kan pædagogen gøre for at fremme og støtte dels barnets perspektiv, men også barnets egen virksomhed og derved dannelse:

1. At pædagogen inddrager børnenes meninger og ideer undervejs frem for at følge en ufleksibel plan.
2. At pædagogen lægger mere værdi i processen end i resultatet.
3. Pædagogen skaffer forudsætninger for at barnet motiveres
4. Pædagogen skaber mulighed for at barnet kan gøre sig egne erfaringer
5. Pædagogen ser barnet som et kompetent, selvstændigt tænkende, føleende og handlende menneske.
6. At pædagogen tilstræber sig på at møde barnet ligeværdigt og anerkendende

Leg

Leg og læring stimulerer børns motorik, sanser, krop og følelser. Dette danner fundamentet for at barnet kan udnytte sine kognitive færdigheder bedst muligt.

Forskere som Jaak Pankseep, Stuart Brown, Sergio Pellis og Peter Gray har været med til at synliggøre legens store betydning for børns sociale, emotionelle og kognitive udvikling. For eksempel har Brown dokumenteret, at hvis man undersøger det over et livsforløb, så har børn langt større chance for succes i deres liv, hvis de har gode legekompetencer som 4-årig, end hvis de kan læse som 4-årig. Det vigtigste, vi kan gøre for vores børn i 0-6 års alderen, er at hjælpe med at skabe et grundlag eller fundament for livslang læring – ikke tidligere læring, men et bedre fundament for læring.

Der hersker bred enighed i forskningen om, at legen er en meget stærk drivkraft, som er umulig at stoppe. Børn kan med andre ord slet ikke lade være med at lege. Det skyldes, at leg handler om at udforske verden, så den bliver mere forudsigelig. Når børn leger, opstiller de hypoteser og afprøver dem, og formår på den måde at samle store dele af den viden, der er nødvendig for at begå sig i verden.

Hjernen vokser under leg. Legen kan udbygge hjernens dendrit- og synapsissystem og herved danne nye kommunikationsveje og forbindelser i hjernen.

Børn lærer i legen. De får nye erfaringer, de undersøger ting på mange forskellige måder, de mestrer dem og de får sociale evner og kompetencer ved at lege med andre børn. Epigenetik handler om, at samtidig med, at børn er i gang med at lege, så opbygger de deres egen hjernearkitektur. Og der ved man, at børn, der har leget rigtig meget, de har en helt anderledes hjernearkitektur end de børn, der har leget for lidt – måske bare siddet foran et tv eller med en iPad. Hjernen vokser simpelthen, alt imens barnet leger og lærer, og samtidig stiger også læringskapaciteten.

Børnefællesskaber

Deltagelse i børnefællesskaber er fundamentet for børns videre sociale liv og færden i samfundet. Det er grundlaget for at søge støtte i svære tider og give støtte til andre med behov. Børnefællesskaber, hvor børn indgår i forpligtende fællesskaber og bidrager med deres unikke viden og kunnen, lærer børn at samarbejde i skolen og senere i livet. Børn udvikler deres personlige og faglige kompetencer gennem fællesskabet i med- og modspil med andre. De lærer at tilpasse sig omstændigheder, at indgå i forpligtende fællesskaber og de får erfaring med at de kan bidrage med noget til fællesskabet. Vigtige erfaringer at have med sig ud i nye fællesskaber i skolen og senere i voksenlivet.

Opbygningen af udviklende børnefællesskaber kommer ikke af sig selv. Det kræver en vilje på børnenes vegne, kombineret med en opmærksomhed på børnenes intentioner og interesser. Børns handlinger skal forstås som meningsfulde svar på deres livsvilkår, på det totale liv og på deres deltagelse i fællesskaber. Børns adfærd skal ikke forstås som individuel adfærd, men som deltagelse i fællesskaber baseret på forudsætninger, intentioner og besvarelse af invitationer. En fællesskabsorienteret praksis har en interesse i at skabe fællesskaber, der omfatter alle muligheder for aktiv deltagelse, fælles ansvarlighed, trivsel m.v

Børnefællesskaber eksisterer ikke uafhængigt af, men skal ses som forbundet med det, der sker i voksenfællesskaberne. Opbygning af udviklende børnefællesskaber er ikke kun et pædagogisk anliggende, men et fællesskabsanliggende for både personale og forældre.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Som tidligere beskrevet foregår der læring gennem hele dagen, Hvordan vi understøtter denne læring er underlagt nogle økonomiske rammer vi skal arbejde indenfor og som har betydning for vores mulighed for at understøtte børnenes trivsel og udvikling.

Pædagogik er andet og mere end pædagogiske aktiviteter. Børnene erfarer og lærer, tilegner og skaber sig erfaringer og viden om verden, og om sig selv, og om relationer og fællesskaber og

samarbejde med andre mennesker, og de udvikler forskellige f.eks. personlige, motoriske og sproglige kompetencer i alle de kontekster de indgår i i løbet af dagen.

Daginstitutionens livs- og læringsmiljø kan inddeles i tre rum:

- De pædagogiske aktiviteter
- Leg og børnekultur
- De pædagogiske rutiner

De pædagogiske aktiviteter er en samlebetegnelse for det, medarbejderne planlægger, organiserer og gennemfører for og med børnene; ture, projekter, emnearbejder, forskellige fysiske aktiviteter, det man traditionelt forbinder med pædagogik, men som kun udgør en del af den samlede pædagogik.

Børnenes lege og kultur er et andet livs- og læringsmiljø i daginstitutionerne, og er det børnene foretager sig med hinanden og på egen hånd når der er legetid i hverdagen. Børnenes selvorganiserede leg og legekultur står her centralt. Det pædagogiske personale har ligeledes en aktiv rolle med forskellige opgaver i dette livs- og læringsmiljø. Eksempelvis som iagttagere, fødsels-hjælpere, beskyttere, inspiratorer, konfliktlødere, udviklere af legebefordrende fysiske og mentale miljøer samt eventuelle legepartnere på børnenes præmisser.

De pædagogiske rutiner er en samlebetegnelse for de forskellige funktioner og daglige gøremål, der knytter sig til varetagelsen af institutionens funktioner i forhold til børnenes grundlæggende behov for søvn, mad, hygiejne, påklædning osv., som udgør en omfattende del af hverdagslivet og pædagogikken. Der foregår pædagogik og læring i garderoben, ved de daglige måltider, på badeværelset når børnene skal vaske hænder, have skiftet ble, gøres putteklar eller på toilettet, puttes og i forbindelse med børnenes ankomst og henholdsvis modtagelse i Himmelbuen, og afsked med forældrene om morgenen og det modsatte om eftermiddagen i forbindelse med henting af børnene: Garderobepædagogikken, måltidspædagogikken, badeværelsespædagogikken, modtagelsespædagogikken etc. De pædagogiske rutiner er skelettet i det pædagogiske arbejde, og indgår centralt i hverdagslivet. De pædagogiske rutiner er særdeles betydningsfulde idet de er daglige, tilbagevendende og vedvarende, og er spredt ud over hele dagen.,

Særligt for børn i udsatte positioner kan de pædagogiske rutiner betyde aktive deltagelsesmuligheder, hvor de kan indgå i et naturligt fællesskab med andre omkring en fælles situation, en praktisk aktivitet og en konkret opgave, de skal løse eller udføre sammen med andre.

De pædagogiske rutiner rummer store potentialer i at styrke børnenes læring og læreprocesser.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Københavns Kommune har valgt at gøre det obligatorisk, at alle institutioner skal benytte sig af TOPI som et trivsels-registreringsredskab vi skal benytte os af to gange om året; dette foregår hvert år i maj og november måned.

TOPIen er det redskab vi i hele Himmelbuetiden bruger som afsæt for at gå i dialog med forældrene om hvordan vi oplever barnet og ligeledes hvordan forældrene oplever barnet har det i Himmelbuen og hvad vi sammen fremadrettet skal have fokus på. På hjemmesiden er der beskrevet, hvor ofte man som forældre kan forvente at have samtale. Man er dog altid velkommen til at bede om en samtale.

Vi har et årligt forældremøde, hvor stuerne/teamene fortæller mere overordnet om børnegruppen og hvilke temaer der bliver arbejdet med.

Derudover er der den daglige garderober snak, som flittigt bliver benyttet.

Når vi oplever et barn, er i udfordringer deler vi det altid med forældrene. Nogle gange kan vi bede forældrene om samtykke til at vi kan få sparring fra det tværfaglige team som består af en psykolog, tale-hørelærer, daginstitutions-socialrådgiver og sundhedsplejerske. Når mødet er afholdt, giver vi altid tilbagemelding til forældrene om hvilken sparring vi har fået og hvad handleplanen/det videre forløb kalder på.

Andre gange kan vi etablere et børneforummøde, hvor forældrene også deltager med relevante fagpersoner fra det tværfaglige team.

Nogle børn kan for en periode have brug for støtte ud over hvad vi i Himmelbuen kan tilbyde. Her vil vi i samarbejde med forældrene søge om støttetimer. Vi udarbejder en handleplan med henblik på den ønskede læring, vi mener der bør finde sted, og evaluerer løbende om vi er på rette vej.

I forældrerådet løfter vi os mere op på et metaperspektiv og ser på børnegrupperne som helhed. Er der noget grupperne kalder på og som vi skal have særligt fokus på. I en multikulturel institution som Himmelbuen er det oplagt at have et øget fokus på børnenes sproglige udvikling og på hvordan vi sammen med forældrene kan understøtte dette.

En fortælling fra en forælder

Hvordan samarbejder Himmelbuen med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Som forælder i himmelbuen i mere en fem år og som medlem af forældrerådet i samme fem år har jeg altid følt mig tryk ved at aflevere mine børn. Jeg har oplevet en personalegruppe der har været åbne og lette at danne relation til. Det er klart at jeg selv har gjort en indsats for at danne relation, men jeg har altid følt de har været imødekommende, venlige og forstående.

Denne relation har været afgørende for et godt samarbejde om mine børns trivsel og udvikling i himmelbuen. Ud fra mine oplevelser oplever jeg at samarbejdet mellem forældre og medarbejdere i Himmelbuen sker på flere forskellige måder.

I hverdagen når barnet bliver hentet eller afleveret er der typisk en overlevering. Ved afleveringen er der tid til at have en samtale om barnets søvn, morgen osv. Når barnet bliver hentet er det som oftest muligt at have en hurtig dialog om barnets dag. Det er helt sikkert at der vil være en overlevering hvis der har været situationer i løbet af dagen der har været udenfor det normale mønster.

I tilfælde af udfordringer i forhold til barnets trivsel eller udvikling er der typisk en samtale mellem forældre og personalet på barnets stue. Her bliver der talt om hvordan udfordringerne kan imødegås. Der bliver også talt om hvorvidt udfordringerne er de samme i hjemmet som i institutionen. Endelig bliver der skabt enighed om hvordan der kan skabes forbedringer for trivsel eller indlæring.

Samarbejdet mellem forældre og personale om hele børnegruppens trivsel koordineres typisk igennem forældrerådet. Her bliver bekymringer og kommentarer taget op, diskuteret og taget til efterretning.

Desuden bliver der i forældrerådet organiseret forskellige begivenheder i løbet af året, der har til formål at skabe kontakt forældrene imellem. Denne kontakt gør at der kan skabes en dialog med andre forældre om hvilke forventninger der er til institutionen og hvordan disse forventninger flugter med oplevelser i hverdagen. Denne afprøvning af holdninger mellem forældre gør det nemmere at skabe en tryghed, der kan gøre det nemmere at rette henvendelserne til personale og ledelse. Disse begivenheder giver også ejerskab overfor institutionen og en følelse af i højere grad at "høre til".

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Himmelbuen rummer mange forskellige børn. Vi har stille børn, udadreagerende børn, børn med sociale, sproglige, emotionelle vanskeligheder eller fysiske/motoriske udfordringer af den ene eller anden art. Vi har alle slags børn – og vi er taknemmelige for hver og én af dem.

Alle børn vil i perioder være i en udsat position for en stund, f.eks. at blive storesøster eller at ens bedste ven er startet i skole og man føler sig helt fortabt når man kommer i Himmelbuen. Måske ens forældre bliver skilt. Måske man starter i børnehaven uden at kunne det danske sprog og derfor har svært ved at danne legerelationer. Der kan være mange årsager til hvorfor man kan være i en udsat position. Nogle børn er i længerevarende udsatte positioner. Og dem skal vi selvfølgelig have et særligt fokus på i samarbejde med forældrene.

Fælles for alle børn er, at vi to gange om året laver en TOPI på hvert barn.

Vi har tidligere været inde på at hverdagens rutiner øger udsatte børns deltagelsesmuligheder fordi at de kan indgå i et naturligt fællesskab med andre og opleve de er en betydningsfuld del af et fællesskab.

Derudover er vi er bevidste om når vi planlægger pædagogiske aktiviteter, hvilke gruppekonstellationer barnet vil få mest udbytte af. Vi tager udgangspunkt dels i barnets eksisterende styrker og dels i dets udviklingspotentialer.

Når vi planlægger aktiviteter, drøfter vi hvordan vi bedst muligt kan gribe og støtte op om børn i udsatte positioner. Vi har i udarbejdelsen af vores planlægningsblomst som kan ses på side 5, valgt at vi skal forholde os til "differentierede fællesskaber" da børn er unikke og har hver deres måde at træde ind i et fællesskab.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Vi har i Himmelbuen etableret en gruppe for kommende skolebørn – førskolegruppen - med det formål at klæde vores børn på til den bedst mulige skolestart. Når børn har styr på sig selv og styr på sine ting, er de klar til at træde videre ud i verden.

Vores mål er, når vores børn forlader Himmelbuen, at hvert enkelt barn har fået dannet selvværd og selvtillid, hvor de kan sige om sig selv:

- *Jeg ved hvad jeg kan*
- *Jeg ved hvad jeg vil*
- *Jeg ved at jeg tør*
- *Og jeg er en betydningsfuld del af et fællesskab*

Dette mål har vi i fællesskab udarbejdet i klyngen. Vi har dannet et netværk af pædagoger fra hver institution i klyngen, som mødes ca. 4-5 gange årligt og videns-udveksler og inspirerer hinanden og støtter op om de opgaver der ligger. I kan forneden se det fælles mål for førskolegrupperne i klyngen.

SMTTE-model netværksgruppen vi sammen har lavet:

Sammenhæng (baggrunden for målet):

Lige nu har vi mange børn, der er udfordret personligt, sprogligt og socialt i fællesskabet. Derfor arbejder vi hen imod at alle børn oplever at være en del af fællesskabet med de kompetencer de hver især har, således har vi fokus på at skabe det fælles tredje i de daglige rutiner og aktiviteter som understøtter og udfordrer den enkelte. Vi oplever i det daglige, at vi har en stor formidlingsopgave i fht. forventningsafstemning og at få skabt et fælles fokus på børnenes trivsel og læring.

Tegn:

Alle børn deltager med nysgerrighed i de daglige rutiner og aktiviteter.
Alle børn byder ind i fællesskabet med de kompetencer de hver især har.
Alle børn respekterer hinanden, lytter og hjælper, hvis der er behov.
Alle børn er i stand til at skiftes og vente på tur.
Alle børn kan indgå i legerelationer med hinanden på kryds og tværs af gruppen.
Alle børn kan fordybe sig og koncentrere sig i en aktivitet.

Tiltag:

Alle enheder har hver især deres specifikke børnegruppe. Fælles for NBD er, at vi har fokus på at understøtte det fælles tredje. Vi har fokus på fællesskaber, hvor alle børn har en rolle.
Vi følger børnenes spor og interesser.
Alle enheder arbejder med de eksekutive funktioner (bl.a. impulsstyring og emotionel kontrol) alt afhængig af enhedens børnegruppe

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Når Himmelbuen lukker og slukker bliver legepladsen indtaget af områdets børn og forældre. Vi har en aftale med boligforeningen der ligger op til Himmelbuen, at de må benytte legepladsen efter lukketid. Beboerne har en nøgle, således at de kan låse sig ind.

Der er spæde tiltag til byfornyelse/gårdfornyelse i området. Dette arbejde har lederen af Himmelbuen samt klyngelederen været inviteret med til. Pt. Virker det til at projektet er sat i bero, da økonomien i kommunen er udfordret.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi forstår det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø som, at børn påvirker omgivelserne og omvendt. Derfor kan man sige, at børnemiljøet skabes af den gensidige påvirkning, der finder sted mellem børnene og omgivelserne.

Mere konkret udgør Himmelbuens fysiske, psykiske og æstetiske forhold vores børnemiljø. Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs, herunder sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold som indretning, hygiejne og materialevalg.

Det psykiske børnemiljø drejer sig om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om dynamik og sociale kompetencer i børnegruppen, og kan knyttes til begreber som fællesskab, venskab og tryghed.

Det æstetiske miljø har indflydelse på, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser, og har betydning for, om børnene finder Himmelbuen inspirerende.

Børnemiljø handler dermed om, hvordan børnene trives med hinanden, med de voksne og med de aktuelle rammer inde og ude. Derfor vil børnemiljøet ligge implicit i alle læreplanens temaer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Den alsidig personlig udvikling handler om at barnet er medbestemmende, lytter til og samarbejder med andre. Barnet udforsker og erfarer sig selv og andre også på tværs af køn og etnicitet.

Læringsmål

I Himmelbuen ønsker vi at...

- Styrke barnets selvværd
- Anerkende og tage udgangspunkt i det enkelte barns behov og ressourcer
- Skabe en tryk og omsorgsfuld ramme for barnets udfoldelse
- Barnet oplever sig selv som en værdifuld deltager i fællesskabet

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Være sammen på en respektfuld og anerkendende måde
- Have indlevelse og kunne rumme barnets følelser
- Være personlige og tydelige voksne
- Holde morgensamling som en integreret del af vores hverdag
- Byde barn og familie velkommen hver dag
- Skabe gode rammer for legen
- Støtte og udfordre fantasien
- Benævne barnets initiativer og følelser
- Den voksne tager ansvaret for samspillet
- Tage udgangspunkt i ressourcer og kompetencer hos børn og voksne
- Have et tæt og forpligtende forældresamarbejde
-

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene

- Kan udtrykke deres følelser
- Kan sige til og fra
- Kan tage initiativer
- Tror på sig selv og tør afprøve nye ting
- Kan bede om hjælp, når de har brug for det.
- Inddrager fantasi i leg
- Oplever glæde ved sig selv og egen mestring
- Deltager i fællesskabet og legen med interesse og glæde

og når de voksne...

- Viser arbejdsglæde og engagement
- Tager positiv ledelse og løfter stemning
- Handler, når de oplever mistrivsel hos et barn
- Spørger ind til hinandens praksis
- Er kreative og fantasifulde i deres handlinger
- Benævner og bekræfter det enkelte barn
- Er tydelige omkring egne grænser
- Beder om hjælp, når de har brug for det
- Er konstruktive og kan se muligheder
- Vi som voksne, er autentiske og bevidste om egen rolle og egne værdier
- Arbejde med kollegial sparring, som hjælp til den enkelte ansatte, for at få afdækket problemstillinger, handlemuligheder og ressourcer

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Den sociale udvikling er når barnet danner venskaber, indgår i relationer og oplever at være en del af et fællesskab. Barnet inddgår i fællesskaber med respekt og empati for andre.

Læringsmål

I Himmelbuen ønsker vi at...

- Barnet skal gøre erfaringer med at fungere i et udviklende fællesskab med andre
- Barnet skal udvikle konstruktive tilknytningsrelationer til børn og voksne
- Barnet skal være en aktiv deltager i fællesskabet
- Barnet skal opleve tryghed i relationen til både børn og voksne
- Barnet skal igennem leg, samvær og aktiviteter udvikle sociale kompetencer
- Barnet knytter venskaber på kryds og tværs af køn, grupper og forskellighed
- Vi som voksne viser empati og er gode og sunde rollemodeller

Tiltag

Det gør vi i ved at....

- Have en struktureret og genkendelig hverdag
- Dyrke fællesskabet såsom ture ud af huset, faste grupper/pladser og samarbejdsaktiviteter

- Dele børnene op i mindre grupper, ved aktiviteter og i

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Deltager ligeværdigt i fællesskabet
- Tager initiativ og derved bliver interessante i forhold til de andre børn
- Har et tilhørsforhold til både børn og voksne
- Formår at sige til og fra
- Leger godt sammen
- Venter efter tur, samarbejder
- Er opmærksomme og lytter
- Viser glæde ved sig selv, hinanden og fællesskabet
- Kan møde andres følelsesmæssige udtryk og behov, og selv vise samme
- Er glade for at komme i institutionen
- Er nysgerrige og udforskende sammen
- Løser konflikter
- Hjælper hinanden

og når de voksne...

- Løfter stemning, så man får lyst til at være en del af fællesskabet
- Giver plads og mulighed for børnenes leg
- Kan rumme de store følelser, der kommer til udtryk
- Føler et tilhørsforhold til gruppen
- Lever sig ind i børnenes behov, initiativer og leg
- Ser det enkelte barns ressourcer og potentiale
- Kender egne ressourcer og eget potentiale
- Flytter sig pædagogisk

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og liggettø tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Læringsmål

I Himmelbuen ønsker vi at...

- Barnet kan udtrykke sig på mange forskellige måder
- Have et kreativt, sprogligt stimulerende miljø, hvor der eksperimenteres med forskellige udtryksformer
- Barnet skal støttes i verbalt og nonverbalt, at kunne skabe kontakt og forståelse
- Skabe glæde, omkring det, at anvende sproget

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Sætte ord på ting, begreber, personer, farver, vejr etc.
- Bruge fortælling, bøger, rim og remser
- Have samling hver morgen, hvor der tales om dagen i dag, fortælleres historier og synges
- Præsentere børnene for mange forskellige udtryksformer i hverdagen, så der bliver mimet, sunget, vrøvlet, pjattet, hvisket, råbt, hvinet etc.
- Have nærvær i kommunikationen med det enkelte barn
- Skabe en kultur, hvor der er ro til at høre, hvad der bliver sagt
- Fokusord på emner gennem året
- Anvende dialogisk læsning

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Benytter sproget, verbalt og nonverbalt
- Bruger forskellige udtryksformer og leger med dem
- Sætter ord på følelser og initiativer
- Synes det er sjovt at lege med lyde, sprog og udtryksformer

- På eget initiativ leger, synger, spiller spil og kommunikerer herom, leger sanglege, rim og remser.
- Bruger sproget aktivt i samspillet
- Løbende udvikler et større og mere nuanceret ordforråd
- Bruger sproget (verbalt og nonverbalt), til at sætte personlige grænser

og når de voksne...

- Understøtter børnenes leg, stemninger og benævnelse
- Har et nuanceret personligt sprog, herunder mimik og kropssprog
- Er gode til at lege med sproget og skabe opmærksomhed med det
- Er bevidste om, hvornår de skal udfordre og hvornår de skal støtte

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Når krop, sanser og bevægelser er understøttet, kan vi se at barnet eksperimenterer med forskellige måder at bruge kroppen på. Barnet er fortrolig med og kender sin krop og dennes funktioner.

Læringsmål

I Himmelbuen ønsker vi at...

- Barnet skal opleve glæde ved egen krop
- Barnet skal opleve glæde ved at bevæge sig, og udvikle motoriske kompetencer
- Barnet bliver selvhjulpent og oplever glæde ved selv at kunne mestre
- Barnet skal udvikle respekt for egen og andres kropslighed

- Barnet skal afprøve og erfare gennem kropslig handling
- Barnet bliver stimuleret fin- og grovmotorisk
- Barnet skal gøre erfaringer med forskellige tempi, ro og fordybelse kontra aktivitet og bevægelse

Tiltag

Det gør vi ved at...

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene....

- Er kropsligt aktive og udforskende
- Viser glæde ved egen krop og mestring
- Kan og vil selv
- Har bevidsthed om og kendskab til egen krop
- Har en sund og naturlig motorisk udvikling
- Har personlige grænser og kan give udtryk for dem
- På eget initiativ tegner, skriver, former, klipper og klitrer

Og når de voksne.....

- Har det sjovt sammen med børnene i fysiske aktiviteter
- Er aktive udenfor, sanser og aktivt bruger det fysiske nærmiljø i og omkring Himmelbuen sammen med børnene
- Opmuntre og støtter børns fysiske udfoldelse
- Rummer stille/vilde lege
- Skaber god stemning under måltider
- Giver tid til/støtter børns selvstændighed
- Understøtter kropslige begreber

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Natur, udeliv og Science handler om at barnet udforsker årsag, virkning og sammenhænge, samt har begyndende matematisk opmærksomhed. Barnet udforsker naturen og har konkrete erfaringer med naturen

Læringsmål

I Himmelbuen ønsker vi at...

- Børnene skal opleve glæde ved at være i naturen
- Børnene skal opleve naturen på forskellige årstider, og i al slags vejr
- Naturen skal være en kilde til leg, udforskning og motorisk udfoldelse
- Børnene skal have førstehåndsoplevelser med naturens dyr, planter og materialer
- Børnene udvikler respekt for naturen og dens elementer

Tiltag

Det gør vi ved at...

- Bruge natur og nærmiljø året rundt
- Komme ud i naturen i al slags vejr og på alle årstider
- Lade børnene pjaske i vandpytter, kravle i det dugvåde græs, klatre på træstammer, plaske med mudder, rode efter biller og kryb i jorden og under bark, etc.
- ”Plant en have” -projekt

- Bondegårdstur
- Tage naturen med hjem i institutionen
- Tage i ZOO og snakke om dyrene
-

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Gerne vil lege ude i al slags vejr
- Kan lide at komme med ud i nærmiljøet
- Trygt, udforskende og nysgerrigt begiver sig ud i naturen
- Ved hvordan de finder frem til biller, bænkebidere, regnorme etc.
- Udfordrer sig selv motorisk udendørs
- Kan kende og sætte ord på vejret, naturen, dyrene og de tilhørende begreber
- Tager naturen med hjem, i form af blade, blomster, grene, sten etc.
- Kan kende forskel på forskellige naturmaterialer
- Spørger til ingredienserne i madvarerne

Og når de voksne...

- Viser engagement ved at være i nærmiljøet og er gode rollemodeller
- Prioriterer at bruge det udendørs rum i det pædagogiske arbejde
- Har viden om og interesse for naturen, og formår at formidle dette til børnene
- Sætter ord på vejret, naturfænomener og alle de begreber der knytter sig hertil
- Bruger naturen og elementer herfra til at skabe stemning, bevidsthed og opmærksomhed omkring temaer, årstider etc.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur, æstetik og fællesskab handler om at barnet udforsker sin egen kreativitet og fantasi gennem kulturelle oplevelser og forskellige materialer. Barnet forstår egen og andres kulturelle baggrund.

Læringsmål

I Himmelbuen ønsker vi at...

- Synliggøre og dyrke traditioner, fødselsdage, højtider, årstider, fastelavn
- Børnene skal gøre erfaringer med mange forskellige materialer i den kreative proces
- Børnene skal opleve og gøre erfaringer med mange forskellige kulturelle og kreative udtryksformer
- Præsentere børnene for forskellige kulturer i verden

Tiltag

Det gør vi ved at...

Have faste traditioner i forbindelse med højtider og fødselsdage, der fejres i Himmelbuen

- Have samling hver dag, hvori elementer som fortælling, rim, remser og sang kan indgå
- Have udklædningstøj, tasker og andet tilgængeligt for børnenes rollelege
- Lave aktiviteter, hvor børnene får erfaringer med mange forskellige materialer, såsom at tegne, male, klippe, klistre, save, hamre og bage
- Læse, synge, og lave rim og remser sammen med børnene

- Spille den musik som børnene er optagede af
- Tage på museum

Tegn

Vi er på rette vej, når børnene...

- Genkender og aktivt deltager og tager initiativer i vores daglige samling
- Udviser glæde og genkendelighed i forhold til de traditioner vi har, i forbindelse med højtider og fødselsdage
- Klæder sig ud, danser og synger som en naturlig del af deres leg
- Fordyber sig i aktiviteter, hvori der indgår forskellige materialer
- Naturligt bruger bøger i deres daglige aktiviteter
- Bliver nysgerrige på kunstneriske udtryk

Og når de voksne...

- Synes det er sjovt og er gode til at skabe stemning i forhold til traditionerne i huset
- Kan lide at bruge forskellige udtryksformer i det daglige arbejde, som fortælling, sang og dans
- Formidler forskellige historier, rim og remser
- Tilbyder forskellige aktiviteter med kreative udtryksformer
- Følger barnets spor og engagerer sig i den børneskabte kultur

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Vi har i klyngen udarbejdet et nyt materiale til understøttelse af en didaktisk tænkning. *Hvorfor gør vi som vi gør og hvilken læring ønsker vi skal finde sted for det enkelte barn og for gruppen.* I dette materiale er det ligeledes sikret en refleksion og evaluering over praksis, således vi løbende justerer vores praksis i forhold til den børnegruppe vi har og hvad den kalder på. På denne måde sikrer vi en systematik i fht. udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Stuemøderne er struktureret i A, B og C møder:

A møder: Planlægning af aktiviteter (1x pr. mdr.)

B møder: TOPI + udarbejdelse af handleplaner (2 x pr. mdr.)

C møder: Refleksion over praksis herunder evaluering af praksis.

Læringspointer tages med til næste A møde (1 x pr. mdr.)

